

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1-es szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorági-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábova petitor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legezélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

Egy ítélet.

A múlt héten tartott városi közgyűlés elé került az az ítélet, melyet a közigazgatási bíróság hozott a helybeli róm. kath. plébánus fizetésének megjavítása tárgyában a város és vármegye elutasító végzésére. A legfelsőbb bíróság a plébánus kérésének helyet adott s az abban foglalt fizetési felemelés erejéig Rimaszombat városát elmarasztalta.

A harmadik forum ítélezése ellen jogorvoslattal élni többé nem lehet s azért a közgyűlés az ítéletet tudomásul vette s a plébánusi fizetés többletét f. évi január 1-től kezdve kiszolgáltatni rendelte.

Az ítélet indokolásának felolvasása majdnem egy félórát vett igénybe. Néma csendben hallgatták végig a város atyái s e csendesség hasonló volt a haldokló beteg szobájának csendjéhez, hol mindenki visszafojtja szorongó lélekzetét addig, míg a haldokló szíve utolsó dobban s az orvos jelenti, hogy minden befejeztett. Erre egyszerre kitör a fájdalom, a bánatos panasza. Mit is kellett volna tenni? Hogyan lehetett volna a beteget megmenteni? Mikor követték el az első mulasztást? De végre is, minden panasz mellett, meg kell nyugodni abban, hogy a leányzó meghalt.

Mégis, vajjon bizonyos-e hogy meghalt?

Nem tetszhalott-e csupán, ki ez elrejtőzött állapotában félrevezeti a környezetet!

Nem lehetne-e feltámasztani? Hát mire való az orvosi tudomány, ha nem arra, hogy ott, a hol a laikus ember esze megakad, tovább haladjon s észre vegye azt, a mit az avatatlan szem nem láthat . . . ?

E kép nagyon is ráillik arra a hangulatra, mely a város atyáit meglepte akkor, mikor a jelzett ítéletből megtudták, hogy a város pervesztés lett s ez által azok az óriási terhek, melyek alatt a város már régóta görnyed, még egy hatalmas malomkövel szaporodtak s épen

semmi mód sem kínálkozik arra, hogy valaha letolhassa magáról.

Hát bizony első pillanatra úgy látszik, hogy semmi mód nincs erre. De csak látszik, mert ha megkeresik, mégis találni fogunk valami expedienst arra, hogy az ítélet ne tegye tönkre ezt a várost. És a tárgyalás folyamata alatt ki is pattant valami. Csak arra vigyázzunk, hogy a kedélyek abban a valamiben megnyugodjanak. Mert hogy a közigazgatási bíróság ítélete, — melynek igazságos vagy igazságtalan voltáról nem vagyunk hivatottak véleményt mondani — egy égő üszköt dobott városunk társadalmi életébe, az egészen bizonyos. A ki ez üszkőhöz hozzányúl, az meggyul s ki vagyunk téve annak, hogy egyszer az egész város lángra lobbán.

A dologban nagyon tapintatosan kell eljárni, nehogy az egyik vagy másik részről kifejtett tulbuzgalom végzetes tévedéseknek és hibáknak váljék szülőanyjává.

Kifejezésre jutott az a nézet, hogy az ítélet megokolásában maga a bíróság is fedetlenül hagyott egy részt, a melyen talán ki lehetne bujni. E rés a papi fizetések megállapításának történeti fejlődése, mely annak idején a képviselő-testület határozatának egyik fundamentuma volt. A bíróság miért nem tartotta magát illetékesnek e fundamentum elbírálására? Miért mellőzi az 1849-iki törvényt, holott az 1868-iki azokat nem helyezi hatályon kívül? De különben is ez utóbbi törvény csak annyit mond, hogy a városok az egyházakat igazságos alapon tartoznak segélyezni, de az sehol sincs kifejezve, hogy a legigazságosabb alap a lélekszám aránya volna.

E felvetett kérdések nem gyengítették meg azt a tiszteletet, melylyel az ő felsége nevébe kimondott utolsó ítélettel szemben mindenki viselkedik. De az élni akaróknak joga van arra, hogy minden eszközt megkísértsen felgyógyulására s egyáltalán nem lehet rossz néven venni azt, hogy az anyagi romlás szélén álló város keresi a

módozatokat arra, hogy súlyos terheitől meneküljön.

Vajjon a bizottság, melyet a kérdés bővebb tanulmányozására, lehető megoldására, sőt az egyházakkal kötendő egyesség elfogadására is felhatalmaztak, megtalálja-e azt az expedienst, mely minden oldalról megnyugvásra vezet?

Kíváncsiak vagyunk rá. Mert mi tőrés-tagadás: az az ítélet szóbeszéd tárgyát képezi mindenfelé s a kinek csak egy kicsit élesebb füle és szeme van, e beszédekben észreveheti a felekezeti elkülönözés veszedelmes csirait.

Mi eskakis e szempontból szólunk a tárgyhoz s azt hisszük, hogy mint a nyilvánosság organumának: jogunk van reá.

Az egyik csoportban azt mondják, hogy a lélekszám arányában való segélyezés igazságtalan, mert a lélekszám decenniumonként erős hullámzásokat mutat s ez jogcímzet adna arra, hogy a város időről-időre e hullámzás alapján — természetesen mindig pörök útján — emelje fel, vagy szállítsa le a segélyezés összegét.

A másik oldal az szeretné, hogy az egyes felekezetek polgárainak állami adója legyen zsinórmérték. Azonban ennek az volna a veszedelme, hogy két-három új gyáros ez alapon saját legkisebb felekezete számára a legnagyobb összegű segélyt követelhetné.

Némelyek azt szeretnék, hogy a város szüntesse meg örökre a felekezetek segélyezését. Egyik-másikra ez valóságos csapás volna.

Bármelyik felfogás érvényesülne: társadalmi életünk nyugalmát megzavarná, melynek nyomai már is érezhetők az odavetett üszök hatása következtében.

De hát hol van a kibontakozás? Mert valaminek okvetlenül történnie kell a jövő érdekében.

Mi azt hisszük, hogy az a bizottság, mely az ügy elintézésére kiküldetett, csak akkor fog feladatában teljes sikerrel eljárni, ha a nyertes fél teljes jóakarattal találkozik. Erre a jóaka-

TÁRCZA.**Levél a magyar nőkhöz. *)**

Szeretném, ha minden szónak, a mit leírok, bűvös ereje lenne. Szeretném, ha elhatolna széles Magyarország minden nemesen érző asszonyának lelkéig s meséket regélné sok-sok kincsről, mesés gazdagságról, a mely a miénk, csak meg kell látnunk és kinyujtanunk érte a kezünket.

Népiparunkról akarok írni. A téma nem új, sőt napjainkban, mikor országszerte megindult az akció a hazai ipar pártolása ügyében, talán unalmas is. Ezt a szót leirtam, de rögtön vissza is vonom. Nem hiszem, hogy a magyar előtt unalmas lenne az, a mi a magyar népleleknek, népművészetnek egyik legérdekesebb megnyilatkozása: a népipar, illetőleg ennek különösen azok az ágai, a melyek már természetüknél fogva is első sorban érdekesek előttünk: varrottások, szőttek, faragászatok és agyagipari termékek. Alig van hazánknak vidéke, a hol a nép valamiféle házi iparral ne foglalkoznék. Földművelő és állattenyésztő vidékeken ez tisztán a ház szükségleteinek előállítására szorítkozik, de olyan helyeken, a hol a föld nagyon soványon táplálja fiait, arra van hivatva, hogy az ezt üzőknek fő jövedelmi forrása legyen. Szóval: vannak vidékek, a hol a népnek ebből kellene megélni, sőt meg is élhetne, jólétre tehetne szert, ha arra hivatott tényezők ipari foglalkozását tökével, munkanyag beszerzésével, a termeltek értékesítésével támogatnák. Erre a támogatásra nagyon rászorultak. Igaz, hogy a népipar egyesek buzgó pártolásával újabb lendületet vett, de vajmi keveset használhat egyesek buzgólkodása ott, a hol egy egész országrész lakosságának kereseti forrásáról van szó. A nőket különösen érdeklő kalotaszegi varrottásokról beszélek első sorban. Ismeretes, hogy Gyar-

mathné véghetetlen buzgalma, odaadó pártolása milyen virágzásra juttatta e remek varrottas ipart. A kalotaszegi nép újból megtanulta ősanjai gyönyörű himzését, varrja buzgalommal éjt, napot egybevetve: előkerültek a ládák-ból a szebbnél-szebb minták, hogy új alakban a főrangú szalonok ékességei legyenek. Tény az is, hogy alig van város Magyarországon, a hol a kalotaszegi varrottást ne látnánk; a külföld is kapva-kap a kiválóbb darabokon. És mégis azt modom, hogy a kalotaszegi varrottas nem érte el virágzásának delelőjét, s hogy elérje pártolásra, anyagi és erkölcsi támogatásra van szüksége.

Tulajdonképpen nem is méltányoljuk mi ezt az ipar-ágat. Megvagyok róla győződve, hogy Angliában — a hova tudvalevőleg nagyon sok varrottas vándorol tőlünk — sokkal nagyobb becsben tartják, mint mi. Vagy nincs még kifejlődve műizlésünk, vagy — s ez a valószínűbb — még mindig azon a nivón állunk, hogy bármilyen silány külföldi portéka becsesebb, mint a sokkal különb hazai. Pedig nem képzelek szebbet, női lelket, finomabb izlésű kedélyt jobban gyönyöködtetőt, mint valami szép kalotaszegi varrottas. Volt alkalmam igazán remek mintájukat látni: fodorvászonra fejtővel himzettekől finom lenvászonra selyemmel varrottakig és azt modom: vétkezik az a magyar nő, a ki otthonát díszítendő, egy-két darabot be nem szerez. — Hiszen bámulatos olesón adják. Az ember szinte gondolkozik: vajjon az anyagot vagy a munkát fizette meg rajta. Már 2 koronáért szép 1/2 mt. hosszú és pár centiméterrel keskenyebb terítőcskét árulnak. A ki valaha himzett effélet, tudja, hogy az alig van megfizetve. És ilyen arányban tovább. Már 120 koronáért nagyon szép kollekeziót állíthatunk össze: ágy-, asztalterítő, függöny (1 ablakra.) pamlagvédő. — Vajjon nem gyönyörű szép egy ilyen berendezés!

Most, a mikor a lakásberendezés divatja a lelket, kedélyt és izlést megbénító egyöntetűségből kivetkezve, valami igazán művésziességre törekszik, milyen nagy szerep juthatna a varrottásoknak. Az előszobától és fűdőszobától kezdve egészen a szalonig minden szobában helyet foglalhat. — Gondoljanak el egy poetikus leány-szobát: az ágyterítő, a függönyök, a toalettasztalka terítője, a varrottasztalka borítója kék fejtővel, valami finoman

vagdalásos minta után finom vászonra himzett varrottas. Vagy nem lenne szép egy falusi ebédő kalotaszegi faragott butorokkal, (alább ismertetni fogom) piros fejtővel himzett kollekezióval? Azt hiszem, kétszer jobban izlenének pompás magyar ételeink ilyen ebédelőben, melynek minden darabja a magyar népszellem művészi fantáziáját hirdeti. — Hát azok a remek selyemmel himzettek vajjon nem válnának díszére a legelegánsabb szalonnak is?!

Már hallom az ellenvetéseket: a varrottások nagyon drágák, s kevés asszony engedheti meg magának azt a lukszust, hogy egy-egy kollekeziót beszeressen. Igen, drága mert az értékesítés módja még annyira kezdetleges, hogy mindenkinek előnyös, csak a termelőre és fogyasztóra nem.

Kétféle módja van t. i. az eladásnak. Maga a nép járja be munkáival az országot, — mondhatom, nagyon kelletlenül teszi, — vagy — s ez a leggyakoribb eset — leketlen kereskedők (akad ilyen a nép között akárhány) megszimatozva, hogy mikor van a ládafiában szükön a pénz, összevásárolják az elkészült munkákat potom áron, s tovább adják két, ha nem három annyiért. Azt tapasztaltam, hogy a házi-iparnak ez a nyereségvágy a megölő betűje. Ezért üdvözölheti termelő és fogyasztó öszinte örömmel az Erdélyi Kárpát Egyesületnek azt az ideális és praktikus tervét, hogy közéjük közvetítőnek állván, természetesen teljesen önzetlenül munkálkodván, a népipar minden ágát virágzásra juttassa.

Érdekes ennek a tervnek a története. A nevezett egyesület Kolozsvárt, Mátyás király születési hazában néprajzi muzeumot szervez; összegyűjti mindazt, a mit a néplelek és népművészet eddig teremtett. Ez összegyűjtő akciónak eredményképen mesés kincs és gazdaság került napfényre. E cikkem szük keretében főképen a női kézimunkákról óhajtok megemlékezni: régi száz meg száz esztendősz himzések kerültek a gyűjtők fürkésző buzgalma folytán a muzeumba. Le sem írhatom, mennyi érdekes minta van itt összehalmozva: varrottások, írás után varrtak, (az előrajzoltakat hívják így,) kereszt és fonott-öltéssel himzettek olyan páratlanul gazdag változatosságban, hogy egy egész ipariskola találna benne mintának valót. De nem ezekről akarok tulajdonképpen beszélni. Azt

*) Egy lelkes magyar honleánynak szives közlés végett hozánk küldött „nyilt levelet“ azon hó óhajjal tesszük közzé: „Vajha! magyar hölgyeink közül minél számosabban fordulnának az „Erdélyi Kárpát-Egyesület“-hez Kolozsvárra magyar-nemzeti stílyú népiparunk általános felkarolása és felvirágoztatása érdekében.

ratra alsó rangú szüksége van a mi társadalmi életünknek. Ez a jóakarát megteremtheti a status quo ante bellumot, mely az egész vonalon teljes megnyugvásra vezetne, vagy legalább is létre hozna egy oly egyességet, mely mindkét részről elfogadható volna s e kérdést örök időkre kitörőlné a képviselő testület tárgysorozatából.

Városi közgyűlés.

Városunk képviselő testülete f. hó 7-én Nagy Ferenc polgármester elnöke alatt, látogatott közgyűlést tartott, melyre a bizottsági tagokat, a tárgysorozat fontossága, szép számmal vonzotta.

Az elnöklő polgármester meleg hangon üdvözölte a képviselő-testület ez évben először összegyűlt tagjait, kérte őket, hogy a városi közügyek elbírálásánál, mindenkor a részrehajlatlanság, szigorú pártatlanság, a faj és felekezeti különbségek figyelmen kívül hagyása legyenek az irányadó és vezérlő szempontok. Bejelentéi ezután, a város nyugalmazott polgármesterének elhunytát s a gyászessel kapcsolatban tett intézkedéseket, s midőn ez alkalommal is megemlékezett arról, hogy városunkban az alkotmányos aera óta minden nevezetes alkotásként Szabó György nevéhez fűződik: indítványozza, hogy az elhunyt érdemeit, a képviselő-testület közgyűlése jegyzőkönyvébe iktassa, s ezt kivonaton közölje a lesújtott családdal.

A képviselő-testület helyeslőleg tudomásul vette a polgármester és a városi tanács intézkedéseit, az indítványhoz hozzájárult.

A polgármester bejelentéi, hogy az elhunyt id. Róth Lajos családja a városi képviselő-testületnek levél útján mond köszönetet a részvétl nyilvánításért.

A közgyűlés a városi számadások megvizsgálására bizottságot küldött ki, melynek tagjai: Dapsy József, Horváth János és Geduly Géza. Ezután tudomásul vétetett a földmivelügyi miniszter rendelete, mely az erdőgazdasági üzemtervből legeltetési célból kihagyandó területre vonatkozik. A miniszter nem hagyja jóvá a város tervét s csak 160,5 kat. holdat enged legelő-területnek kiszakítani. Az üzemtervhez szükséges iratok visszakeresését határozták.

Most következett a közgyűlés egyik igen fontos tárgya. A róm. kath. plebánus ugyanis az iránt kérelmezett régebben a városnál, hogy fizetését 1366 korona 50 fillér és 88 mt. túzifa, vagy ennek megfelelőleg 211 koronával emeltesse. A város e kérelmet elutasította, a vármegye szintén s így került fel a legfelsőbb fórumhoz, a közigazgatási bírósághoz, mely a kérelemnek helyt adott s az eddigi határozatok megsemmisítésével jogerős ítélettel teszi a város kötelezővé, hogy míg a többi egyházak segélyezésben részesülnek, addig a róm. kath. plebánus kérelme teljesíthetetlen és fizetése 1900. január 1-től felemeltesse.

A tanács a jogerős ítéletet a javaslattal terjeszti a közgyűlés elé, hogy egyesítésre létesítse vagy a többi felekezetek megváltása céljából, egy bizottság küldessék ki.

A fontos ügy élénk eszmecserét provokált, első volt Baksay István kir. tan., ki szót emelt s azt hangoztatta, hogy fizesse mindegyik felekezet a maga papját, hozzájárul a bizottság kiküldéséhez s szívből kívánja, hogy ennek működését siker koronázza s a felekezetek között megingott béke örök időkre biztosítható. A többi felszólalók: Lukács Géza, Glauf Pál, Molnár József, mindannyian teljes készséggel hozzájárultak a tanács előterjesztéséhez, az ítéletben foglaltak igazságtalanságát is érdem szerint tárgyalták s különösen Glauf foglalkozott a tárggyal behatóan s általános helyeslés és nagy figyelem mellett: sérelmesnek tartja, hogy az ítélet egy ötven éves gyakorlat által szentesített állapotot felforgat, a 48-iki törvényes alapon létrejött megállapodást átviszi 1868-ra, s ha az a kérdés, hogy igazságos arány, vagy pedig lélekszám szerint állapítható meg, a fizetés, képtelenség, hogy a folyton fluctuáló lélekszám képezze az alapot. A 68-iki törvény intenciója a béke volt, ez a rendelkezés pedig a békés állapotot egyenesen felforgatja.

akaram elmondani, hogyan érlelődött meg az egyesület kebelén a népipar fellendítését tervező eszme. A gyűjtők majd minden faluban akadtak régi varrottasokra. Szép szóra, de legfőképpen arra a kecsgetető kilátásra, hogy a muzeum századokra megörökíti nevüket, felemelték a láda tetejét s többnyire ajándékul adták a régiségeket. Arra a kérdézősködése, hogy miért nem varrnak most is, azt felelték, hogy nem érdemes. Jobbára el is felelték már őseik munkáját, mert nincs tőkéjük a munka megkezdéséhez. Pedig rá lennének utalva a házi iparra, hiszen alig tudnak megélni némely vidéken. Vajjon azoknak a mult idők réges homályából előkerült mintának az alapján nem lehetne újra fényre varázsolni e házi ipareztiket? Meg vagyok róla győződve, hogy igen. Lelkes kitartás és első sorban a magyar hölgyek támogatása szükséges hozzá. S vajjon nem szívesen támogat-e minden magyar nő teljes áldozatkészséggel olyan eszmét, mely, a míg egyrésztől egész vidékek megélhetési forrását biztosítja, másrésztől otthonának magyar stílus díszítéséről gondoskodik.

A kalotaszegi varrottasokról szoltam, de mint már említém, nemcsak kalotaszegi asszonyok varrnak. Gyönyörű, még tán a kalotaszeginél is szebbeket himeznek Mogyoró vidékén. Láttam egy ágyfelhuzatot finom vászonból, melynek díszét gyönyörű lyukacsos mintájú széles betétek alkották. Páratlanul szép volt. Ugyancsak Mogyoró vidékéről került ki egy kicsi párnahuzat; remek lyukacsos minta. Valami élénk színű párnácskára huzva, könnyű batiszfordokkal ellátva, gyönyörű dísz lehetne bármely hálószobának. Es ezt a párnácskát nem tudta eladni a készítője az egész városban és a mikor mégis elvesztette poton 1 forintért, azzal a kijelentéssel tért vissza a falujába, hogy soha effélével a szemét nem rontja. Es igaz is van. Igen, de a szegény gyámoltalan asszony megállt egy-egy utcasarokon, szó nélkül, s persze az utcán elsielőknél kisebb gondjuk is nagyobb annál, hogysem a kezében tartott portékáról kérdezősködjének. Vajjon nem lesz-e a revőre, sokkal előnyösebb, ha az E. K. E. vállalkozik a közvetítésre: munka-anyaggyal, mintákkal ellátja a dolgozókat, a kész munkákat tőlük méltányos árban rendelkezésükre bocsátja; megrendeléseket elfogad és közvetíti. Hogy mennyire áldásos lesz ez a terv, mutatja

A közgyűlés ezután a tanács előterjesztéséhez hozzájárult: tudomásul veszi a közigazgatási bíróság ítéletét a róm. kath. plebánusnak felemelt fizetését 1900 jan. 1-től a magánjogi igények fenntartásával folyóvá teszi, s a polgármester elnöke alatt a városi két ügyész és főjegyző bevonásával Baksay István, Dr. Cziner Miksa, Dr. Löcherer Tamás, Molnár József, Dr. Rárossy Gyula, ifj. Süteő István és Zachar Gusztáv tagokból álló bizottságot küld ki, s feladatává teszi a szóban lévő ügynek a város érdeke szerint való mielőbbi rendezését.

Nem kevésbé érdekes és nagyfontosságú volt a következő tárgy, melynek helyes elintézése az első gyárkérménynek városunkban való füstölését jelenti: A Mansfeld-lele chamotte-gyár sorsa dönt el és pedig akként, hogy a Mansfeld-lele részvénytársaság kötelezi magát két kemenczének városunkban még ez év folyamán való üzembe hozására, ott legalább 30-35 munkás, és munkavezetők foglalkoztatására. A város az ev. ref. egyháznak a vasúti állomás mellett lévő területéből 12000 ölet 720 korona évi bérért bérbe vesz s a vállalatnak 15 évre ingyen átengedi, ez idő után a vállalat évenként visszatéríti a városnak a fizetendő évi bérösszeget, mely 20 év után egy kiküldendő bizottság által felemelhető. Az ügylet különben 60 évre köttetik. A vállalat 15 évi városi pótdímentességet nyer. A téglát a város által a vállalat részére kedvezményesen áron szolgáltatják ki; a város határában lévő s kijelölendő agyagtövedek 6 évig díjtalanul, azután évi 500 korona bérért használhatók a vállalat, a Zöldfa épületét, a mennyiben azt a villamos világítási vállalat igénybe nem venné, 5 évig díjtalanul, azután 1000 korona évi bérért adja át a város a chamotte-gyár vállalatnak.

A közgyűlés a tanács javaslatát és előterjesztését rokonszenvesen fogadta s a jóindulatot és kedvező hangulatot fokozta Molnár József felszólalása, ki a gyári vállalatot a város fejlődése érdekében fekvő tényezőnek tartja s szívesen hozzájárul és lelkesen támogat még áldozatok árán is minden olyan törekvést, mely városunk fellendülése és a lakosság erkölcsi és anyagi jólétének emelésére irányul.

Ifj. Süteő István szintén örömmel járul hozzá a gyáripar érdekében megindult mozgalomhoz, a végleges döntést azonban elhalasztani kívánja akkorra, mikor a villanyossággal kapcsolatos ipartelep kérdése eldőlt.

Nyomban felszólalt rá dr. Cziner Miksa s egész határozottan kijelentette, hogy az elhalasztás egyértelmű volna az elejtéssel, mert a kérvényező — ki még mult őszszel kezdte meg az akciót — tovább várni nem hajlandó, s így végleges döntést kér. Felszólaló kifejti azt is, hogy azok a kedvezmények és általában az áldozatok, melyekkel a város a gyár létesítését támogatja, alig t-sznek számot, s idővel az mind busasan meg fog térülni, mert a vállalat már a jövő évben terjeszkedni fog s üzemi mértékben fokozza. — Élénk helyeslés kísérte e felszólalást, mely után még Czinke István vette fel azt a kérdést: vajjon nem volna-e helyesebb, ha ez idegen elemek támogatására adandó összeget helybeli iparosok szövetkezetének létesítésére fordítanák. — E felszólalásra csakhamar megadták a választ Lukács Géza és Nagy Ferenc. Utóbbi hangsúlyozta, hogy az ilyen kisebbszertű szövetkezet létesítését már többször próbálták, de a kísérlet mindig hajótörést szenvedett.

A közgyűlés elfogadta a tanács fent részletezett javaslatát s megbizta a tanácsot, hogy a vállalatot a szerződést kösse meg.

A polgármester bejelentette, hogy a vármegyével a kötött csereszerződés értelmében márczius 30-ig 45575 frt fizetendő, s e kötelezettség teljesítése végett legezélszerűbbnek tartaná regále-kötvények eladását. A közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárult és tudomásul vette az állatorvosi intézmény államosítására vonatkozó bejelentését is, mely után elnöklő polgármester bemutatta a jelen volt városi állami állatorvost: Brauner Gyulát, ki általános figyelem között emelt szót, megköszönte a jóindulatot s kérte a tanácsot és közönséget, hogy őt, mint a polgármester mellé rendelt állami tisztviselőt, az állatorvosi ügy érdekében kifejtendő munkájában támogassák. — A közgyűlés sajnosan vette tudomásul, hogy az állatorvosnak hivatalos helyiség nem jutott a városházán.

az, hogy a mióta a vásárra varrottasokkal bejáró asszonyok hallottak erről, egymás után jönnek fel: „Hallánk instállom, hogy az urak ezental megveszik a munkánkat. De jó lesz! Nem kell ezután az embereknek „idegenbe“ menni.“ Ugy látszik, ettől a házalástól irtóznak; bizony nem is csekélység bizonytalan nyereség fejében elhagyni hetekre az otthon, talán az apró gyermekeket is. Pedig messzire is elmennek; ismerek egy asszonyt, a ki Fiumét is megjárta, de erről úgy beszél a faluja, mint „nagyon világi személy“-ről.

Jól tudom, hogy a vételtől is az riasztja vissza a legtöbbjét, hogy mire a varrottasok a kereskedésekbe jutnak, mesésen drágákká lesznek. Nos, az egyesület fáradhatatlan buzgalmának jóvoltából ez a hátrány is elesik.

De nemcsak a varrás az egyetlen iparág, melyet az erdélyi nép űz. A szöttek mellett, melyeknek nem annyira esztétikai, mint praktikus értékük van, különösen a faragászati és edényipari czikkekről akarok pár szóval megemlékezni. A kalotaszegi férfiak nagyrésze farag; faragja a gyönyörűbbnél-gyönyörűbb himes butorokat, melyek újabban Kolozsvár vidékén az uri házakban is elterjedtek. Es méltán. Van valami szokatlanul szép e butorokon, melyeknek sötétbarnára politurozott alapján a fa természetes színébe kifaragott, illetőleg bevésott minta szinte kidomborodik. „Himes“ butornak hívják és csakugyan olyan, mint a himéz. Az E. K. E. készülőben lévő néprajzi muzeumának egyik szobája ilyen himes butorokkal lesz berendezve: ágy, asztal, pohárszék, padok, láda, székek, egy különös alakú rácos ajtaju fali szekrény és tálasok; ebből áll a butorzat, a himes faragás a legregebb mintájú, mindehhez kalotaszegi függönyök, ágy és asztalterítő; ugy e bár érdemes lesz a megtekintésre?

Mig ezeket bámultam, egy igazi magyar uri ebédlő képe járt eszemben: himes asztal, körülé székek, a falak mentén egy-egy karospad, pohárszékek, az egyik sarokban az említett rácos ajtaju faliszekrény, egy másik sarokban egy hatszögletű himes asztalka apró székekkel, a kandalló mellett a himes láda is helyet foglalhat, mint fáskosár, a földön élénk mintájú székelyszőnyeg, a tálasokon vásárhelyi magyar stílusú tányérok és kulacsok, s az az egész szobának meleg otthonias színezetet adva,

s azt is, hogy a volt állatorvos — mint a polgármester hivatalosan bejelentette — szó nélkül hagyta el állását.

A Tompa-szobor elhelyezésére vonatkozólag bejelentette a polgármester, hogy mult év december 5-én a szobor-bizottság ülést tartott, melyen Holló Barnabás nézetének meghallgatása után azt határozták, hogy a Tompa-szobor a leányiskola előtt levő téren, az iskola és törvényszék főkapujának tengelyébe, arczal a törvényszék felé helyeztessék el. A tér virágos kertté való átalakítására nézve közgyűlés a tanácsnak a felhatalmazást megadta.

E tárggyal kapcsolatban Lukács Géza felszólalt s felhívta a polgármester figyelmét arra, hogy a város tulajdonát tevő közkert dísz- és konyhakertészeti munkálatai ellenőriztessenek, mit a polgármester szívesen megígért.

Rövidesen elintéztést nyert a gömörmegei muzeum elhelyezésének sorsa is, melyre nézve kérdés intéztetett a polgármesterhez: vajjon nem lehetne-e annak a városház épületében helyt adni, miután az új megyei székházból a muzeum kiszorult. — A válasz egyszerűen az, hogy még a tisztviselőinket se tudjuk elhelyezni.

A népszámlálás eredményét ugyancsak e közgyűlésen jelentette be a polgármester. E szerint városunk lakossága 1900 december 31-én: 6039. A tíz évi szaporulat 490. — A lakosság következőképp oszlik meg: 1105 róm. kath. fi., 1318 róm. kath. nő = 2423. 959 ev. ref. fi., 903 ev. ref. nő = 1862. 489 ág. ev. fi., 631 ág. ev. nő = 1120. 323 izr. fi., 285 izr. nő = 608. 15 gör. kath. fi., 8 gör. kath. nő = 23. 2 gör. kel. fi., 1 unit. fi. — Az utolsó tíz év alatt szaporulat: a következő volt: róm. kath. 186; ev. ref. 114; ág. ev. 54; izr. 123.

A közgyűlés a bejelentést, valamint azt, hogy a népszámlálás költsége 19 kor. 54 fillért tett ki, tudomásul vette, s köszönetet mondott a népszámláló biztosoknak ügybuzgalmuért és faradozásukért. Igazán dicséretes dolog, hogy a biztosok a nekik törvény szerint járó díjról lemondtak.

Még a városháza épületének czélszerű áttakításáról volt szó, a mennyiben beterveztették a mérnök terveit, s a közgyűlés a tervek megvizsgálása és véleményadás céljából kiküldött egy bizottságot, melynek tagjai a képviselő testületből: Lukács Géza, Samarjay János, Soós Ferenc, Varga Lajos, Molnár József, Süteő István és Czinke István.

Ezek voltak fontosabb tárgyai a gyűlésnek, mely délben ért véget.

A sorozás vármegyénkben.

A vármegyei „Hivatalos Értesítő“ folyó február hó 8-án megjelent száma a sorozásra vonatkozólag a következőket közli:

Kezdetét veszi a sorozás márczius hó 2-án következő sorrendben:

Utazik a bizottság márczius hó 1-én Rimaszombatba.

Márczius 2-án soroz Rimaszombat r. t. város, mely állit I. koroszt. 40, II. k. o. 37, III. k. o. 9 = 86 legényt. Polgári elnök az Alispán, bizottsági tagok: Intitőrisz Endre és Kishonthy Gyula vm. bizottsági tagok. Polgári orvos Dr. Meskó Miklós vm. főorvos.

Márczius 3-án a bizottság vasárnap miatt nem működik.

Márczius 4. 5. 6. 7-én soroz a rimaszombati főszolgabírói járás, mely állit I. koroszt. 301, II. k. o. 168, III. k. o. 133, összesen 602 legényt. Polgári elnök Lukács Géza vm. főjegyző. Bizottsági tagok: Okolicsányi Gáspár és Hámos Zoltán vm. bizottsági tagok Polgári orvos Dr. Meskó Miklós vm. főorvos.

Márczius 8. 9. 11. 12-én soroz a rimaszécsi főszolgabírói járás, mely állit I. k. o. 311, II. k. o. 196, III. k. o. 148 = 655 legényt. — Polgári elnök az Alispán. — Bizottsági tagok: Madarassy Gyula és Hámos Aladar vm. bizotts. tagok. — Polgári orvos Dr. Meskó Miklós vm. főorvos.

Márczius 13-án utazik a bizottság Tornallyára.

piros rózsás varrottas függönyök és terítők. — Azt hiszem, hogy a valóság még szebb lenne e képnél, és — hogy a dolog praktikus oldalát se tévesszük szem elől — 400-500 forintnál többre nem kerülne. Ezért egy minden ízében magyar, minden kis részletéig érdekes és gyönyörű szobánk van. De a kinek egész berendezése nem is tellik, ne mulassa el, hogy egy ilyen himes kis butort be ne szerezzen. Készítenek olyant is, a melyen a fát természetes minőségben meghagyják, ezt aztán az ember maga tetszése szerint kifestheti az olcsó u. n. technikai festékek és belakozhatja. Olcsó és nagyon eredeti karácsonyi ajándék pl. egy kis polcz, kis asztalka, szék, falra való fatányér, táleza, stb. — A fatányér darabja 3 korona, asztal 6 szögletű esztergályozott lábakkal (milyen csinos dohányzó asztalka lenne) 10 korona, szék 4 korona.

Láttam nagyon csinos zongora padot himzett butorra kalotaszegi varrottassa! kárpitozva, nagyon elegáns volt; láttam aztán egy kis fulke-berendezést ugyancsak ilyen butorokkal és varrottas függönyökkel, elragadóan bájos volt.

S aztán — a mi nagy előny — bármilyen, soha nem látott formát szívesen megkísértenek, sőt örvendenek, ha valami újat tanulhatnak.

Csakugyan művészi intelligenciájú emberek ezek. Ösmerek egy körösftői faragót, a ki új, meg új mintákat talál ki; mikor egy alkalommal megkérdeztem: honnan veszi a mintákat, önzertesen mutatott a homlokára „Van itt instállom még elég.“

Ha annak az embernek elég munkája lenne, hogy abból egy kis tőkét gyűjtve, megfelelő műhelyről, kellőleg kiszáritott fáról stb. gondoskodhatnék, még szebb és korrektebb munkát adna, mert izlését fejleszthetné, kézi ügyességét gyakorolhatná.

A szobák díszítésének kiegészítéséről, a marosvásárhelyi festett tányérok, kancsók, vazákról akarok egy-két szót mondani. A legszebb, a mit e nemből láttam, 6 falra vagy pohárszék tetejére dísznek való tányér volt, mind különböző nagy stílizált virággal. Pl. az egyik egy a most annyira divatos irisz volt, a másikon tulipán, a harmadikon napraforgó, voltak köztük magyar stílusú tulipánosak, stb. darabja 60 fillér; falon bámulatos szép hatású. Ugyancsak ilyen vazák, tálak mesésen olcsó áron.

Hirek- és vegyesek.

Március 14. 15. 16 és 18-án soroz a tornallyai fősolgabírói járás, mely állit I. k. o. 339, II. k. o. 232, III. k. o. 125 = 696 legényt Polgári elnök az Alispán. Bizottsági tagok: Szentmiklóssy István és Hámos Árpád vm. biz. tagok. — Polgári orvos Dr. Meskó Miklós vm. főorvos

Március 19-én utazik a bizottság Nagyrőczére.

Március 20-án soroz Nagyrőcze r. t. város, mely állit I. k. o. 19, II. k. o. 10, III. k. o. 7 = 36 legényt. Polgári elnök az Alispán. Bizottsági tagok: Dedinszky Gyula és Szuhay Zsigmond vm. bizottsági tagok. Polgári orvos Dr. Hensch Géza h. járás orvos.

Március 21-én utazik a bizottság Jolsvára.

Március 22-én soroz Jolsva város, mely állit I. k. o. 26, II. k. o. 13, III. k. o. 7 = 46 legényt. Polgári elnök az Alispán. Bizottsági tagok: Neogrády Lajos és Czibur Imre vm. bizottsági tagok. Polgári orvos Dr. Hensch Géza h. járás orvos.

Március 23. 26. 27-én soroz a nagyrőczei fősolgabírói járás, mely állit I. k. o. 145, II. k. o. 138, III. k. o. 63 = 346 legényt. Polgári elnök az Alispán. Bizottsági tagok: Hisnyai Heinzelmann Alfréd és Podhraczy Endre vm. bizottsági tagok. Polgári orvos Dr. Hensch Géza h. járás orvos.

Március 24. és 25-én a bizottság az ünnepek miatt nem működik.

Március 28-án utazik a bizottság Rozsnyóra.

Március 29-én soroz Rozsnyó r. t. város, mely állit I. k. o. 32, II. k. o. 39, III. k. o. 26 = 97 legényt, polgári elnök az alispán. Bizottsági tagok: Onody Károly és dr. Hajosi Sándor vm. bizottsági tagok. — Polgári orvos: dr. Maurer Arthur tb. főorvos.

Március 30 és április 1. 2. 3-ik napjain soroz a rozsnyói fősolgabírói járás, mely állit I. k. o. 256, II. k. o. 194, III. k. o. 117 = 567 legényt, polgári elnök az Alispán. Bizottsági tagok: Matolay Bertalan és Hódinka Mihály vm. bizottsági tagok. — Polgári orvos: dr. Maurer Arthur vm. tb. főorvos.

Április 4-én utazik a bizottság Dobsinára.

Április 5. 6. 7. 8. 9-ik napjain a husvétii ünnepek miatt a bizottság nem működik.

Április 10-én soroz Dobsina r. t. város, mely állit I. k. o. 74, II. k. o. 48, III. k. o. 36 = 158 legényt, polgári elnök az alispán. Bizalmi férfiak: Gömöry Gusztáv és Sárkány Kálmán vm. bizottsági tagok. — Polgári orvos: dr. Meskó Miklós vm. főorvos.

Április 11-én utazik a bizottság Nándorvölgyre.

Április 12. 13-án soroz a garamvölgyi fősolgabírói járás, mely állit I. k. o. 128, II. k. o. 84, III. k. o. 60 = 272 legényt, polgári elnök az Alispán. Bizalmi férfiak: Schröder Gyula és Hering Samu vm. bizottsági tagok. — Polgári orvos: dr. Meskó Miklós vármegyei főorvos.

Az ujonezozás mindenütt az ujonezozási előmunkálatok tüzetes megvizsgálásával veendi kezdetét — Ezután következik az állítás a m. kir. honvédelmi ministerium mult évi 65000. számú körrendelete értelmében; a midőn a bejelentett igény jogosultsága tekintetében a felszólamlások is elintéztetnek; megvizsgáltnak a pórtartalék és honvéd nyilvántartásból czimvesztés folytán állíttatni rendelt hadkötelesek, ugy ezeknek megvizsgálandó hozzátartozója és mindezek után bezáratik a sorozási eljárás; és elkészítetik az állítás eredményéről szóló kimutatás.

Az elnököknek történhető akadályoztatása esetére, helyettes elnökökül Rimaszombatban Samarjay János vm. bizottsági tag, — Dobsinára, Rozsnyóra Lukács Géza, — Nagyrőczére, Jolsvára, Nándorvölgyre Mihalik Dezső vm. bizottsági tag, — Tornallyára pedig Tornallyay Zoltán vm. bizottsági tagok küldetnek ki.

Járásbeli fősolgabírák és városi polgármesterek felhivatnak, tegyék meg az intézkedéseket arra nézve, hogy a felhívott hadkötelesek teljes számban, józan fővel, tisztán és rendesen jelenjenek meg a bizottság előtt.

Rimaszombat, 1901. évi január hó 12-én.

Bornemisza, alispán.

De, már szinte tulságosan is hosszúra nyult ez a pár sor, a melyen a magyar hölgyek figyelmét a még olyan kevésre méltatott szép iparunk egyes czikkeire fel akartam hívni.

De a téma magával ragadott, hiszen kimeríthetetlen. Lelkünk megilleti minden, a mi szép, bármiben nyilatkozzék is meg, s ha ez a szép egyszerűség a miénk, a mi népünk művészi tehetségének munkája, még közelebb áll szívünkhöz. — Még nagy, hatalmas nemzetek is féltő gonddal őrzik, dédelgető szeretettel ápolnak, lelkesedve magasztalnak mindent, a mi speciálisan az övék, a miben nemzeti karakterük érvényesül. Annál inkább kell nekünk maroknyi Magyarországnak, nemzetiségek közé ékelve idegenektől környékezve, teljes erőnkkel megfeszítve őrizni, ápolni és dédelgetni mindazt, a mi a specifikus egyéni mivoltunk megnyilatkozása. — Higyjék el hölgyeim, e munka nagy része a miénk, a magyar nőké, éppen azért, mert mindenre kiterjedő, finom női lelket, egész szívet igényel. — A mi vállainkra nehezedik tehát a feladat (oh, hiszen nem nehéz feladat,) hogy a magyar háziipart legjobb tehetségünk szerint támogassuk, mert azzal fejlesztjük, azzal kenyeret adunk a népnek, azzal magyaros izlésűvé tesszük környezetünket.

Szeretném, ha a felsorolt ipar-cikkek egy-egy szép példányát önöknek bemutatnám; azt hiszem, lesz is rá alkalmam. Meg vagyok róla győződve, hogy nemcsak magyar lelkük, hanem esztétikai izlésük is szépnek fogja találni. — Az Erdélyi Kárpát Egyesület — addig is, mig az iparpártolás nemes tervének teljes programja életbe lép — a legnagyobb készséggel és hazafias örömmel vállalkozik a közvetítésre; megrendeléseket elfogad s gondoskodik arról, hogy a kívánt munka a legrövidebb idő alatt, természetesen az eredeti árban, a megrendelő kezéhez jusson.

Adja Isten, hogy a hazai népipar gyakorlati pártolásának nemes eszméje ne maradjon csak terv; s hogy tényleg megvalósulhasson, nagy részben a magyar nők támogatásától függ; tehát bizzunk benne!

Radnótiné Hrabovszky Irén.

Kedves vendég látogatta meg városunkat kedden, e hó 12-én. Pósa Lajos, egyik legkiválóbb lírai költőnk s gyermekeink kedves Pósa bácsija, ki alig néhány hete lépett be a házasság boldog paradicsomába, szép fiatal feleségével együtt eljött, hogy rokonait meglátogassa. Mindössze két napot töltöttek városunk falai között s ez időt felhasználta arra is, hogy a jeles költő egykori tanárait, a már nyugalomban élő Baksay Istvánt és Fábry Jánost is fölkeressék. Értesülésünk szerint Pósa házat építtetett szülőfalujában Radnóton, s így reményünk lehet arra, hogy jövőre nemcsak Gömörmegyének, hanem Rimaszombatnak is gyakori vendége lesz.

Esküvő. Alexy Gyula hrussói ág. h. ev. lelkész — Alexy János poltári ág. ev. lelkész jeles fia — folyó évi február hó 7-én esküdték örök hűségét néhai Danielisz Gusztáv és neje sz. Kovács Karolin szép és kedves leányának Danielisz Etelkának. — A polgári esketést Nagy Ferenc városi polgármester és anyakönyvvezető végezte, az egyházi áldást pedig Glaufer Pál ág. ev. főesperes adta a boldog ifjú párra. Tartós és állandó boldogság kísérje megkötött frigyüket.

Halálozás. Vármegyénk egyik kiváló és előkelő családját, a Farkas-családot újabb gyász sújtotta le, mely széles körökben őszinte, igaz részvétet kelt. Farkas Zoltán édes anyja: özv. Glós Norbertné folyó hó 12-én 71 éves korában Tibán elhunyt. Kiterjedt rokonság, szerető leánya, veje, unokák megtörve állják körül a tisztességes ravatalt, melyről 14-én viszik a hült tetemetek a tibai sírkertbe örök nyugalomra. — Béke poraira!

Hegyesi Mari vendégjátéka. Február 6-án Hegyesi Mari utolsó vendégjátékául a „Loovodi árva“, Thomas kitűnő színműve került színre. A művésznő nem is választhatott volna szebb és jobb darabot arra, hogy ezen alkalommal, utolsó fellépésével még jobban belevésse magát a közönség szívébe. Már az előjáték utolsó jelenetében teljesen lebilincselte a közönséget s ez elragadtatás tartott az egész darabon, mig Rochester lorddal való végjelenetnél a közönség tombolt az elragadtatástól. A kitűnő művésznő mellett igyekeztek még szerepüknek megfelelni Jeszenszky Lord Rochester szerepében, Majosházi Eszti Parleigh Judith szerepében. Az előadás jó volt, a szereplők sokkal biztosabbak voltak, mint az előbbi két darabban, meglátszott, hogy ezt a művésznővel próbálták össze. 7-én a művésznő eltávozott. Mi azon reményben mondunk neki Isten hozzádot, hogy rövid idő múlva viszont fogjuk látni.

Névtelen levelek. Vannak a mi polgári társadalmunkban egyének, a kik a legműveletlenebb felfogásra valló gonosz szándékkal arra törekednek, hogy a keletkezében lévő boldogságot megrontsák. Hogy kik ez egyének, nem tudjuk, mert ál-utakon, a névtelenség köpenyében burkolózva működnek s így még örömiük is csak titkos lehet romboló munkájuk sikere felett. Névtelen leveleket írnak azon fiatal embereknek és leányoknak, kikben észre veszik, hogy a szív megmozdult s valaki iránt nemes érdeklődést tanúsít, irigy lelkők leplezetlen durvasággal szórja a szemetet a boldogságra vezető ösvényre, hogy az arra haladók fennakadjanak. S van rá eset, hogy nemtelen hazugságokkal czélt is érnek. Valóságos gyalázat, hogy ilyen egyének is akadnak egy tisztességes társadalomban. A mult napokban három piszkos tartalmu levelet volt alkalmunk olvashatni. Az irást nem ismerjük, — de annak a gyanúnak kell kifejezést adnunk, hogy — sajnos — női kezektől származnak. De az is lehet, hogy tévedünk. Mindegy. Akárki írja azokat a leveleket, figyelmeztetjük arra, hogy a titokzatos egyéniség neve egykor kipattanhat s akkor utólrhet a társadalom kérélnkelhet bosszúja: a megvétel és utálat. Ha pedig éretlen koru gyermek írja: a szülők és nevelők éber figyelme törekedjenek arra, hogy a nemtelen irányban fejlődő lélek a jó utra visszatértessék.

A kerületi betegsegélyző pénztárak reformja. Hegedűs Sándor keresk. miniszter a kerületi betegsegélyző pénztárak reformja ügyében, f. év febr. hó 15-ére, anketre hivta egybe a betegsegélyző pénztárak intézőit. A rimaszombati betegsegélyző-pénztárt a miskolci ipar- és kereskedelmi kamara elnöksége fogja ezen ankéten képviselni.

Allami ménék fedeztetési állomásokra való kiosztása a helybeli méntelepen f. hó 13-án ment végbe s részt vett azon *Fadallah El Hadad* Mihály ezredes, bábolnai id. parancsnok, *Perczel* Dénes százados debreczeni h. parancsnok, báró *Podmaniczky* Béla százados, a helybeli ménteleposztály parancsnoka s a vármegyék notabilitásai közül többen, kik a kiosztás iránt mindig érdeklődnek. A kiosztás délelben véget ért.

A feleli műkedvelők pompásan sikerült színelőadást rendeztek folyó hó 10-én a Tompa-szobor javára. „Akinek völegény nem jutott“ című egyfelvonásos vígjátékot adták szép közönség előtt. A szereplők — tekintve, hogy még egyikük sem játszott színpadon — jól betöltötték helyüket; az előadás gördülékeny volt. A főszerepet *Lozinák* Kata (Sárka) játszotta hangsúlylyal, kedvesen, szeretetreméltóan, ki a közönség zajos tapsát igazán kiérdemelte. Méltó partnere volt *Laffeurse* Rezső (Csák Pali), ki elismerésreméltóan oldotta meg feladatát. *Schönk* Sára (Vattáné) jól alakított, tüzes, káros menyecske volt, teli vidám pajzansággal; *Borszék*y Mariska (Mara, szép czigány leány) valóban bájos volt, s megjelenésekor zúgó tapsvihar fogadta. *Bistey* Rezső (Vatta) igen jó kurátor volt s az ő „bökje meg a tüske“ szavajárásával és paraszt-tempóival zajos kacagásra indította hallgatóit. A többi szereplők is: *Müller* Irma (Juliska), *Borszék*y Anna (Pannika), *Perjessy* Irénke (Juczika), továbbá *Simon* Sándor (Tóbiás), *Glück* Jenő (Kánya, harangozó), *Réthy* Ferenc (Jófejű kántor) mind megállták helyüket s hozzájárultak az est sikeréhez. — A rendezést *Szécsi* Oszkár végezte nagy gondnal és körültekintéssel, nem kimélve időt és fáradságot, igyekezett az előadást s az ezzel egybekötött táncmulatságot a jelenlévőknek kellemessé tenni, a mit el is ért, mert a jól sikerült előadás után a táncmulatság fokozott kedvben a hajnali órákig tartott, s a Tompa-szobor alapját is tekintélyes összeg gyarapította.

Öngyilkosság. Rimócza község csendes életét igazán szokatlanul rémes öngyilkosság híre zavarta fel. *Gerbos* Mihálynak fiatal szép felesége folyó hó 9-ére virradó éjjel egy eléggé rozsdás kenyérszélő késsel úgy

szurta magát szíven, hogy az asszony mellett nyugvó férj és a család csak reggel vették észre, midőn már a tetem ki is hült. A házastársak a legszebb házasság életet éltek, egy szép leánykájuk is van s így a községben nem tudják mire magyarázni a fiatal asszony szörnyű tettét. — Az eset körülményei titokzatosak lévén, a kir. törvényszék kiküldöttei a helyszínen megjelentek, és a hullának törvényszéki boncolását folyó hó 10-én fogatatosították. — A vizsgálat eddigelé azt látszik megerősíteni, hogy az eset valóban öngyilkosság, és pedig elmezavarban elkövetett öngyilkosság, a mennyiben az elhunyt nő családjában már elmebetegség több fordult elő, s ez asszonyon az utolsó időkben szintén észleltek zavart állapotot.

Köszönet. Boldog emlékü férjem elhalálása alkalmával engem és családomat ért megtisztelő részvétnyilatkozat oly nagy számban érkezett hozzám, hogy azt jelen helyzetemben egyenként megköszönni képes nem vagyok, így tehát ezuton fogadják érte őszinte köszönetemet. *Özv. Szabó Györgyné.*

Tisztviselők segélyző-egylete. A Rimaszombati városában lévő különféle hivatalok tisztviselői egy nemes czélú egyesületbe óhajtanak tömörülni oly czélból, hogy a küzdelmes élet terheinek elviselését magukra nézve minél kedvezőbbé tethessék. A tisztviselői kar kiváló érdeklődés mellett f. év február hó 10-én tartotta az iránt első értekezletét *Madarász* Pál elnökölte alatt, hogy a közérdekű társulás keresztülvitelének módjait foglalkozzék. Beható és tárgyilagos eszmecsere után egyhangulag kimondatott, hogy városunkban égető szükség van egy ily közhasznú intézmény létrehozására, miért is az előértekezlet az alapszabályok kidolgozására egy szűkebbkörű bizottságot küldött ki a saját kebeléből. A mozgalom kezdeményezőit csak elismerés illetheti.

Közönségünk érdekében. A kassai magy. kir. posta és távirata igazgatósága az alábbi körzvény közzétételére kérte fel lapunk szerkesztőségét: hogy a közönség hosszabb időtartamra beszerezni szokott értékjegykészletét különös gondozás nélkül is a használatnak tisztán és épségben megőrizhesse: a bel és külföldre szóló közönséges és ajánlott levelek bérmentesítésére leginkább használatos 10, 25 és 35 filléres levéljegyekből védőlappal ellátott füzeteket (u. n. értékjegy-tömböket) bocsátott ki a jegyfuzetek védőlappjára díjszabási kivonattal van nyomatva. A 10 filléres jegyfuzet védő lapja vörös, a 25 filléres jegyfuzet védő lapja fehér (chamas), a 35 filléres jegyfuzet védő lapja füzöld. Ezen füzetek egyenként 24 darab levéljegyet tartalmaznak. A 10 filléres jegyfuzet ára 2 korona 42 fillér, a 25 filléres jegyfuzet ára 6 korona 2 fillér, a 35 filléres jegyfuzet 8 korona 42 fillér. Az értékjegy-tömbök már megérkeztek postahivatalunkhoz is és a vásárló közönség rendelkezésére áll.

Táncmulatság. Az „ujantálvölgyi önkéntes tüztöltő egylet“ saját alapja javára folyó 1901. évi február hó 16-án nagy tárgysorsjátékkal egybekötött táncmulatságot rendez. — Belépti-díj: Személyenkint 2 korona. Családjegy 3 korona. — Kezdeteste este 8 órakor.

Dominók. A nögyelet estélyére a dominók kelméje és egyéb kellekék Baksay József jóhírű üzletében már kaphatók. — Az estélyre sokan készülnek. A meghívók Rábely Miklós sajtója alatt vannak, és még e héten megindul a szétküldésük is.

Nyugtázás. A rimaszombati polgári olvasókör által f. évi február hó 2-án tartott táncmulatság alkalmával a bevétel volt belépti-jegyekből s az utólag beküldött adományokból 434 kor. — fill. Felülízütekekből 378 kor. — fill.

Összesen: 812 kor. — fill.

Kiadás 371 kor. 16 fill.

Maradvány: 440 kor. 84 fill.

Hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szives felülízüteket és adományokat: Dr. Ráróssy Gyulané urnő 80 kor. Benyo Lászlóné, Csernay Danielné, ifj. Gasko Jánosné, Istók Józsefné és Szabó Józsefné urnők 20—20 korona, Dr. Ráróssy Gyula, Dr. Baksay Dezső és Török Gyula urak 18—18 korona, Samarjay János és Molnár József urak 16—16 korona, ifj. Gasko János, Dr. Institoris Endre és Szabó Elemér urak 8—8 korona, Benyo László, Szabó József m. Schulhof Pál, Kubinyi Bertalan, Dr. Zehery István és Geduly Géza urak 6—6 kor. Nagy Ferenc és Dr. Weinberger Rezső urak 4—4 kor. Sáfrány Dezső, Dr. Krausz Gyula, Rábely Miklós és Kohn Albert urak 3—3 korona, Hollóssy Józsefné urnő Soós Gyula, Varga Lajos, Ragályi Géza, Szabó István, László János, Róth Ignác, Papszász József, Heksch Bertalan, Dick Áron, Róth Géza urak 2—2 korona, Zsuffa Kálmán, Koreny Pál, Mindszenty Kálmán, Rakotytai Lajos, és Lévy József urak 1—1 kor. Beküldött adományok: Dr. Mesko Miklós, Perczel Samu, Bodor István, Benyo Béla, és Risányi Gyula urak 4—4 kor. Soós Ferenc épít., Tomay Alajos, Kövály Jenő, Spády Ferenc, Báthory László, Eszényi Gyula, Tóth Péter, Kovács István, id. Badinyi Gyula, Köhuth Lajos, Dr. Kármán Aladár és Gömőri Miksa urak 2—2 korona. *Soós Gyula* b. b., pénztáros.

Felelős szerkesztő: RÁBELY MIKLÓS.

Meghívás a rimaszombati takarékpénztár 1901. február hó 26-án

délelőtt 9 órakor saját helyiségében megtartandó

XXXIX. évi

rendes közgyűlésére.

Tárgyak:

1. Igazg. jelentés az 1900. év üzletéről.
2. A felügyelő-bizottság jelentése a számadás és mérleg megvizsgálása felől.
3. Osztalék meghatározása.
4. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő tagok helyeinek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napibiztosok megválasztása.

Rimaszombat, 1901. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

Megvételre kerestetik

tanulás céljából egy használt, de jó állapotban levő

rövid zongora.

Ajánlatok — az ár megjelölésével — e lap kiadóhivatalába intézendők, 2—*

Meghívás.

A „**nagyroczei népbank**“ részvénytársaság t. részvényesei Nagy-Róczén, az intézet saját házában f. 1901. évi **márczius hó 3-án** délután 2 órakor tartandó

rendes közgyűlésre

tisztelettel meghívtnak.

Közgyűlés tárgyai:

1. Közgyűlési elnök választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése.
3. Mérleg és számadás jóváhagyása.
4. Tiszta jövedelem felosztása.
5. Felügyelő-bizottság választása.
6. Netáni indítványok.

Az igazgatóság.

Jegyzet. Az eredeti vagyonmérleg, a közgyűlés elé terjesztendő jelentések és javaslatok a keresk. törvény 198. §-a értelmében a közgyűlést megelőző 8 napon át az intézet helyiségében d. e. 9—12 óráig megtekinthetők.

Eladó ház.

Rimaszombatban, a **Jánosi-utczában** 38-ik szám alatt, a vásártérhez közel fekvő háznak emeleti lakosztálya 1901. évi május hó 1-től **bérbeadó**; de maga az egész ház, tágas udvar, és a Rima folyóig terjedő gyümölcsös és veteményes kert szabad kézből örök áron is **eladó**.
Szerényi János.

Faeladási hirdetés.

101. Sz. — A nagyméltóságú földmívelési m. kir. miniszterium 1900. évi 71198/1/3-b, sz. alatt kelt rendelete értelmében a Fekete-Lehotai volt urbérek érdekének II. III. és IV.-ik tag c, d, e, f, l, m és n osztágából kihasználásra engedélyezett mintegy 5397 tömör köbméter luczfenyő szálfá, lucz-kéreg és tűzifa 28291 korona 50 fillér becsértékben mint kikiáltási áron nyilvános árverésen **f. 1901. évi márczius hó 11-ikén Fekete-Lehota** község közházánál d. e. 10 órakor el fog adni. Az eladandó fatermékekből mintegy **4695 tömör köbméter szálfá**, mintegy **437 tömör köbméter csaszó kéreg** és **270 köbméter tűzifa** kerül árverés alá. És pedig az l, m és f. osztágokban az összes vágható koru luczfenyő és kéreg a c, d, e, f, és n osztágokban a mellmagasságban 30 centiméternél vastagabb luczfenyő hagyásfák tömege. A favágatás egy év alatt, a ki szállítás három év alatt befejezendő. Az eladás szó- és írásbeli nyilvános árverésen történik, utóajánlatok kizárásával, írásbeli zárt ajánlatok elfogadtnak a becsérték 10%-a mint bánatpénz kíséretében az árverés napjáig alóirott hatóságnál, az árverés napján pedig azt megelőzőleg Fekete-Lehota község előjáróságánál, illetve az árverés vezetőjénél. Írásbeli ajánlatoknál a megajánlott összeg számjegyekkel és betűkkel is kiírandó úgy az ajánlatban mint a borítékon kívül is, a boríték lepecsételt, s az ajánlatot tartalmazó iratok ivenkint egy korona bélyeggel látandók el. Írásbeli ajánlatoknak magokban kell foglalni azon nyilatkozatot, hogy ajánlattevő az árverési feltételeket ismeri s magát azoknak aláveti.

Az ajánlattevő neve és lakása pontosan kiírandó. Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges. — Az árverezők részéről akár szóbeli, akár írásbeli ajánlatnál a becsérték 10%-a mint bánatpénz készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban terjesztendő be előlegesen, illetve teendő is az árverést megelőzőleg. A részletes árverési felételek bármikor megtekinthetők alóirott hatóságnál, a rimaszombati m. kir. állami erdőhivatalnál, a roznányi m. kir. járási erdőgondnokságnál és a fekete-lehotai volt urbéreseknél.

Kelt Rozsnányon, 1901. évi február hó 5-ikén.

Nagy, főszolgabíró.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban a **Kossuth-utca 6. sz.** alatti emeleti lakosztály, valamint a földszinti bolt-helyiség lakosztályal együtt folyó évi **május hó 1-től** hasznóberbe kiadó, esetleg

örök áron is eladó.

Ertekezhetni lehet **Soós Ferencz** tulajdonossal Losonczy-utca 4. sz. a.

Feleden

az új-feledi vasúti állomás szomszédságában a **Diviánszky-féle házban** egy jó kis lakás bérbe adó.

Ugyanott egy kevésbé használt **salongarnitúra** és másféle **butorok** is olcsón **eladók.**

2—2

Meghívás.

A **Gömörmezei Nép- és Iparbank** részvényesei folyó **1901. évi február hó 27-ik napján** délelőtt 9 órakor a „Három Rózsa“ vendéglő nagy termében tartandó

XXX. évi rendes közgyűlésére

tisztelettel meghívtnak.

Tárgyak:

1. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek folytán az igazgatóság és felügyelő-bizottság felmentése.
3. Osztalék megállapítása.
4. A lemondás folytán megüresedett s a kisorsolás útján megüresedendő igazgató-tagsági helyek betöltése.
5. A felügyelő-bizottság és napbiztosok választása.
6. Esetleges indítványok.

Rimaszombat, 1901. február hó 5-én.

Az igazgatóság.

MEGHÍVÓ.

A „nyustyai takarékpénztár“

részvénytársaság

XV. évi rendes közgyűlése

1901. évi február hó 17-én d. u. 2 órakor az iskola tantermében fog megtartatni, melyre a t. cz. részvényesek tisztelettel meghívtnak

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése az 1900. évi üzleteredményről.
2. Mérleg jóváhagyása, felmentvény megadása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal
3. Indítványok.

Kelt Nyustyan, 1901. évi február hó 3-án.

Az igazgatóság.

Az eredeti mérleg és a jelentések a takarékpénztár helyiségében bármikor megtekinthetők.

2—3

Hirdetés.

112. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 1900. évi Sp. II. 329/3332/3. és 333/3 számú végzése következtében dr. **Krausz Gyula** ügyvéd által képviselt **Macsek Zsuzsanna** és társai javára **Zdud István** és **Zdud Mátyás** ellen 400 kor., 200 kor. és 200 korona tőkék s járulékaik erejéig kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1190 koronára becsült ökrök és tehenekből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. bíróságnak 1900. V: 18/2. számú végzése folytán és pedig Macsek Zsuzsanna javára 400 korona tőke, ennek 1892. évi április hó 14-től járó 5%-os kamata, 102 korona 8 fillér eddigi, Macsek Pál javára 200 korona tőke, ennek 1892. évi április hó 14-től járó 5%-os kamatai, 38 korona 14 fillér eddigi, Macsek István javára 200 korona tőke, ennek 1892. évi április hó 14-től járó 5%-os kamatai és eddigi összesen 38 korona 14 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig Kókován a városházánál leendő eszközzésére **1901. évi márczius hó 5-ik napján** d. e. 10 órájára határidőül kitézetik, és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Rimaszombat, 1901. évi február hó 11-én.

Gasko, kir. jbir. végrehajtó.

☞ **Kérem a figyelmeztetésre ügyelni!** ☜

KOHN ALBERT fakeskedő

RIMASZOMBAT.

Az építési idény közeledtével van szerencsém a nagyérdemű közönségnek, valamint az építőmester és vállalkozó uraknak a régi, már közel 20 éve fennálló, **jóval nagyobbított és dusan felszerelt faraktáramat** becses figyelmébe ajánlani; egyszersmind van szerencsém értesíteni, hogy az általános elismert legjobb minőségű **szihlai faanyagot** vétel útján megszereztem; ezen vásárlással azon helyzetben vagyok, hogy igen tisztelt vevőimnek a **legjobb minőségű anyaggal** szolgálhatok.

Amidőn t. vevőközönségemnek a velem szemben tanusított pártfogást megköszönöm, kérem a jövőre nézve is nagybecsű támogatását, előre is **legpontosabb és legjutányosabb** kiszolgálást biztosítva.

Teljes tisztelettel

KOHN ALBERT.

FIGYELMEZTETÉS!

Tévedések és félreértések kikerülése céljából indítatva érzem magamat a nagyérdemű közönségnek becses tudomására adni, hogy az **Andrássy-uton** levő, **közel 20 év óta változatlanul fennálló, jóhírnevű faraktáram** nem azonos a **legújabban létesített társas-czeggel**, melynek egyik **hasonnevű** tagja tulajdonképen **Kohn Adolf** ur, a „zöldfai“ vendéglős.

Teljes tisztelettel

KOHN ALBERT.

2—

Rimaszombatban, az **Andrássy-uton** a vasutnál.

Hirdetés.

107. szám. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a Losonczy kir. járásbíró 1900. évi V. 259 számú végzése következtében **Dr. Eröss Samu** Budapesti ügyvéd által képviselt **ifj. Koczó Pál** javára **Csaba József** és **Csaba Jánosné** ellen 3200 korona s jár. erejéig fogyanatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt 2800 koronára becsült gőz-mogony és cséplőgépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésen a rimaszombati kir. járásbíró 1900. V. 831/2. számú végzése folytán 3200 kor. tőke-követelés, ennek 1900. évi október hó 15-től járó 5%-os kamatai és eddigi összesen 294 kor. 99 fillérben bíróilag már megállapított költségei erejéig **Fazekas Zsaluzsányban** a bíró házában leendő eszközzésére **f. 1901. évi február hó 26-ik napján** délelőtti 10 órája batáridőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni.

Kelt Rimaszombat, 1901. február hó 7-én.

Gasko kir. jbir. végrehajtó.

Bérbeadó birtok

kényelmes lakóházzal — mely üzletnek is használható. — 50 hold szántóföld, 10 hold rét és 25 hold legelővel — Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos **Antony Ida**

Kövi (Gömörmezeje)

3—3

Hirdetés.

6037. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy a **gömörmezei nép- és iparbank** végrehajtónak, **Suszték József** végrehajtást szenvedő elleni 1800 korona s jár. iránti árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60. t. cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Rimaszombat városban fekvő és azon épület 505. sz. tjkvben A. 1. sor 358. hrsz. alatt foglalt **Suszték József** Újváros-utczában fekvő beltelkére és az azon épület 11. sz. a. közházra 1456 korona, rimaszombati 649. sz. tjkvben A. 1. sor, 359. 360 hrsz. alatt foglalt **Suszték József** Tópart-utczában fekvő beltelkére és azon épület 16/a és 16/b sz. a. közházra 2128 korona, a rimaszombati 612 sz. tjkvben A. 1. sor 2484 hrsz. alatt foglalt **Suszték József** András-szögi gyümölcsösére 40 korona, és a rimaszombati 735 sz. tjkvben foglalt s telerészben a **Suszték József**, fele részben a **Zsuffa Kálmán** szül. **Kalocsay Erzsébet** tulajdonát képező 2178/1 hrsz. kikircsi düllőben fekvő gyümölcsösre 26 koronában megállapított kikiáltási árban elrendelte, annak megtartására határnapul **1901. évi márczius hó 6-ik napján** d. e. 10 óráját a rimaszombati kir. tvszék mint tkkvi hatóság tűzte ki, mely alkalommal a fent körülirt ingatlanok a becsáron alól is el fognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át, azaz a rimaszombati 505 sz. tjkvi ingatlanra 145 korona 60 fillér, a rimaszombati 649 sz. tjkvi ingatlanra 212 korona 80 fillér, a rimaszombati 612 sz. tjkvi ingatlanra 4 kor. és a rimaszombati 735. sz. tjkvi ingatlanra 2 kor. 69 fillér készpénzben, vagy az 1882. évi 60. t. cz. 42. §-ban jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijeölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe lehetenni vagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék mint tkkvi hatóság 1900. december 3-án.

Kovács, kir. törvényszéki albiró.

Intányos árak, pontos és előzékeny kiszolgálást!